

Smluvní zastoupení – plné moci

Každý, ať již fyzická či právnická osoba, pokud je svéprávná, je způsobilá pro sebe vlastním právním jednáním nabývat práva a zavazovat se k povinnostem, tj. právně jednat.

Předpokládá se, že právně jedná především každý sám. Právní řád umožňuje jednání v zastoupení a určuje pro takové jednání pravidla. Pokud se fyzická nebo právnická osoba rozhodne, že bude jednat prostřednictvím zmocněnce, je vhodné, aby se před tím, než tak učiní, seznámila s pravidly, kterými se jednání v zastoupení řídí.

Právní úpravu jednání v zastoupení před správním orgánem obsahuje jednak

Občanský zákoník – především § 436 – 488 zákona č. 89/2012 Sb. (dále jen „občanský zákoník“) – lex generalis (obecná úprava)

a

Správní řád - § 30 - 35 zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) – lex specialis (speciální úprava)

Níže naleznete informace pro případ, že se rozhodnete jednat se SÚKL nikoli přímo, ale prostřednictvím zmocněnce. Tyto informace Vám pomohou zorientovat se v uvedené právní úpravě, nejsou však výkladem uvedených ustanovení ani jejich vyčerpávajícím přehledem.

Vzhledem k tomu, že SÚKL je správním orgánem, řídí se vztahy v této oblasti správním řádem, proto i při jednání v zastoupení je nutné řídit se zejména ustanoveními správního řádu, která zastoupení upravují.

1. Důsledky zastoupení

Pokud se fyzická nebo právnická osoba rozhodne jednat v zastoupení (smluvní zastoupení), měla by si být vědoma toho,

- že zmocněnec za něj bude jednat a jeho jednáním tak vzniknou práva a povinnosti přímo zastoupenému = zmocniteli,
- měl by mít na paměti, kdo může a nemůže být jeho zmocněncem (rozpor se zájmy zastoupeného) a vědět, jaké jsou důsledky jednání zástupce,
- že zastoupení má vliv i na doručování písemností - správní orgán doručuje pouze zmocněnci (s výjimkou případů, kdy má zastoupený v řízení něco osobně vykonat),
- že v téže věci může mít účastník správního řízení pouze jednoho zmocněnce,
- že v případě některých plných mocí je zapotřebí, aby plná moc byla podepsána úředně ověřeným podpisem a předložena v originále - viz níže
- že později předložená plná moc ruší plnou moc předloženou dříve (tj. novější ruší starší), a to v rozsahu, v jakém se překrývají (tj. pokud je plná moc v rozsahu zastupování ve správních řízeních ve věci cen a úhrad a později předložena plná moc generální na jiného zmocněnce, pak původní plná moc je rušena touto později předloženou).
- nebude-li v plné moci jasný rozsah zastoupení, platí, že zmocněnec je oprávněn vystupovat jménem zmocnitel v celém řízení (§ 34 správního řádu)

V dalším textu je použito těchto pojmů :

- **zmocnitel** pro osobu zastoupeného, tj. regulovaný subjekt, který vystavuje plnou moc

- **zmocněnec** pro osobu zástupce, tj. kdo zastupuje fyzickou nebo právnickou osobu
- **plná moc** dokument, který informuje třetí osoby, že si subjekty v ní uvedené ujednaly, že jeden bude zastupovat druhého, a informuje o rozsahu zástupčího oprávnění. Podle správního řádu se zmocnění prokazuje písemnou plnou mocí.

Pokud SÚKL obdrží plnou moc, zavede informace vyplývající z tohoto dokumentu do informačního systému SÚKL. Pokud budou tyto informace nepřesné nebo zavádějící, nebo plná moc nebude splňovat požadavky na ní kladené v § 33 správního řádu, bude SÚKL informovat toho, kdo plnou moc předložil, k doložení svého oprávnění jednat, popř. zmocnitele (ve správním řízení výzvou k odstranění vad podání).

V případě nepřesných údajů totiž mohou vzniknout problémy např. při doručování, nebude-li přesně označen zmocněnec nebo není-li jasně uvedeno, na jakou adresu se má doručovat. S problémy v doručování pak mohou být spojeny nepříjemné důsledky např. zmeškání lhůt k provedení procesních úkonů.

Proto prosím věnujte vypracování předkládaných plných mocí pozornost.

2. Plná moc

Z plné moci musí být jasné:

- Kdo je zmocnitel (zastoupený)
- Kdo je zmocněnec (ten, kdo zastupuje)
- Rozsah zástupčího oprávnění

a) **identifikace zmocnitele v případě, že zmocnitelem je**

- **právnická osoba** – je identifikována svým názvem, IČ nebo jiným obdobným registračním číslem, sídlem, tj. údaji zapsanými v obchodním rejstříku nebo jiném obdobném seznamu či jiné zákonem upravené evidenci
nelze tedy např. uvádět faktické sídlo právnické osoby, ale vždy jen takové, které má právnická osoba zapsáno v obchodním rejstříku.
- **Fyzická osoba** – je identifikována celým jménem (jméno + příjmení), datem narození, místem trvalého pobytu. V plné moci pro úkony související s její podnikatelskou činností uvede fyzická osoba jméno a příjmení, popřípadě dodatek odlišující osobu podnikatele nebo druh podnikání vztahující se k této osobě nebo jí provozovanému druhu podnikání, identifikační číslo osoby a adresu zapsanou v obchodním rejstříku nebo jiné zákonem upravené evidenci jako místo podnikání.

b) **identifikace zmocněnce**

Zmocněnec je identifikován stejně jako zmocnitel. **Z plné moci musí být vždy jasné, zda zmocněncem je fyzická nebo právnická osoba.** Zmocněncem nemůže být organizační složka podniku, neboť nemá dle občanského zákoníku právní osobnost.

V tomto bodě bývají plné moci někdy nejasné nebo uvádějí jako zmocněnce jak fyzickou, tak právnickou osobu, což správní řád neumožňuje (např. *zaměstnanec určité společnosti, která současně není zmocnitelem, tzn. fyzická osoba je identifikována názvem a sídlem právnické osoby – v tomto případě není zřejmé, zda si zmocnitel přeje zmocnit fyzickou nebo právnickou osobu*). Je nutné vždy uvést pouze jednoho, jasně identifikovatelného zmocněnce.

c) **rozsah zástupčího oprávnění**

rozumí se jím rozsah zmocnění tj. specifikace úkonů, které bude zmocněnec oprávněn za zmocnitele konat – může být různý. Správní řád rozlišuje tyto skupiny

- § 33 odst. 2 písm. a) správního řádu - k určitému úkonu, skupině úkonů nebo pro určitou část správního řízení

například „k nahlédnutí do spisu vedeného ve správním řízení“, vzdání se práva odvolání, k podání odvolání ve správním řízení sp. zn. suklsXXXX/2009, k podání žádosti o stanovení výše a podmínek úhrady léčivého přípravku XY, SÚKL kód 11111 nebo ke komunikaci v rámci národní fáze řízení o registraci léčivého přípravku XY, DCP číslo XX/H/XXXX/XXX/DC ,

b) § 33 odst. 2 písm. b) správního řádu - pro celé jedno konkrétní řízení

např. pro správní řízení o stanovení maximální ceny léčivého přípravku XY, SÚKL kód 11111111, či k zastupování ve správním řízení o správním deliktu vedeném před SÚKL, k více celých konkrétních řízení – např. pro správní řízení o změně registrace léčivého přípravku č. 1 a správní řízení o změně registrace léčivého přípravku č. 2 (v takovém případě jde o několik samostatných konkrétních řízení, ale místo toho, abyste podávali několik samostatných plných mocí – pro každé řízení jednu, vyhotovíte pouze jednu plnou moc. POZOR – tento typ nesmíte zaměňovat s typem níže pod bodem c).

c) § 33 odst. 2 písm. c) správního řádu - pro neurčitý počet řízení s určitým předmětem, která budou zahájena v určené době nebo bez omezení v budoucnu, přičemž podpis na plné moci musí být v tomto případě vždy úředně ověřen a plná moc musí být do zahájení řízení uložena na SÚKL, popřípadě uložena do protokolu. Pokud se fyzická nebo právnická osoba rozhodne udělit plnou moc ve výše uvedeném rozsahu, pak musí být splněny podmínky stanovené správním řádem pro tento typ plné moci, zejména:

- předložení originálu nebo úředně ověřené kopie originálu (vidimace = ověření, že opis nebo kopie se doslova shoduje s předloženou listinou - originálem)
- úřední ověření podpisu zmocnitele (tzv. legalizace)
- uložení plné moci na SÚKL do zahájení řízení

Tyto plné moci jsou evidovány SÚKL mimo jednotlivá správní řízení a zmocněnec je nemusí u každého právního jednání, tj. prováděného úkonu včetně zahájení správního řízení znovu předkládat, aby prokázal svoje oprávnění za zmocnitele jednat. Posouzení plné moci tak proběhne jednou při jejím předložení. Poté již údaje o zmocněnci čerpají úřední osoby z této předložené plné moci, což přispívá k nekomplikovanému průběhu správního řízení.

Týká se například „k jednání před SÚKL v registračních řízeních uvedeného léčivého přípravku XY, registrační číslo XX/XXX/XX-C, pro veškerá řízení týkající se určitého léčivého přípravku XY, SÚKL kód 11111, zastupování ve správních řízeních cen a úhrad léčivých přípravků.“

Takové plné moci musí být uloženy na SÚKL do zahájení řízení. Jejich předložením se nemění zmocněnci účastníka řízení v již běžících řízeních. Pokud účastník řízení mění svého zmocněnce v průběhu správního řízení a přitom chce využít i institut plné moci vystavené podle § 33 odst. 2 písm. c) správního řádu, může situaci řešit například takto

- vystaví a předloží plnou moc podle tohoto ustanovení (tj. v rozsahu pro neurčitý počet řízení s určitým předmětem, která budou zahájena v určené době nebo bez omezení, na plné moci musí být úředně ověřený podpis zmocnitele a plná moc bude předložena v originále)
- a zároveň předloží plnou moc vystavenou podle § 33 odst. 2 písm. b) správního řádu, kde identifikuje všechna běžící řízení, ve kterých mění zmocněnce. Tato plná moc nemusí být předložena v originále a nemusí být opatřena úředně ověřeným podpisem. Musí z ní být však jasně identifikovatelné, ke kterému konkrétnímu správnímu řízení/konkrétnímu správní řízením je předkládána.

d) § 33 odst. 2 písm. d) správního řádu – v jiném rozsahu na základě zvláštního zákona (např. Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů)

e) další údaje v plné moci

V plné moci může být dále uvedeno

- **časové období**, na které je zastupování sjednáno (tj. zmocnění je časově omezeno)
- **doručovací adresa**, tj. v plné moci může být výslovně stanovena jiná adresa, než je sídlo či místo trvalého pobytu zmocněnce (*např. zmocněncem bude fyzická osoba, ale doručovací adresou může být sídlo právnické osoby*)
- **substitute** - může být uvedeno, že zmocněnec může udělit plnou moc další osobě, aby místo něho za účastníka jednala (**substituční zastoupení**) v souladu s ustanovením § 33 odst. 3 správního řádu. Pokud toto v plné moci nebude uvedeno, není možné, aby si zmocněnec zvolil svého zástupce. Pokud bude sjednáno substituční zastoupení a zmocnitel bude žádat, aby správní orgán doručoval substitučnímu zmocněnci, je nutné v substituční plné moci výslovně uvést, že substituční zástupce je osobou, která je zmocněna rovněž k přijímání písemností, tj. rozsah plné moci výslovně zahrne i doručování.

f) **Plná moc musí být vždy opatřena datem vystavení a podepsána zmocnitelem**, v některých případech (viz bod c) musí být podpis zmocnitele úředně ověřen.

Pokud je plná moc vystavena v elektronické podobě, musí být opatřena uznávaným elektronickým podpisem. V souladu s ustanoveními zákona č. 286/2014 Sb. lze zmocnění provést i prostřednictvím Registru zdravotnických prostředků.

V některých případech jsou SÚKL předkládány plné moci v příloze podání zasílaného datovou schránkou. V takovém případě se plná moc k zastupování považuje za podepsanou prostým podpisem. Pokud by právní předpis vyžadoval úředně ověřený podpis zmocnitele, musí být předložena v listinné podobě v originále nebo jako úředně ověřená kopie.

3. **Odvolání plné moci**

Pokud se zmocnitel rozhodne ukončit smluvní zastoupení, měl by o tom neprodleně informovat SÚKL. Teprve od doby, kdy je SÚKLu doručeno sdělení této informace, SÚKL tuto skutečnost zohlední při dalších úkonech, zejména při doručování.

Informaci o skončení smluvního zastoupení prosím doručte SÚKL v písemné podobě. Tato informace musí obsahovat přesnou identifikaci toho, kdo plnou moc odvolává a přesnou identifikaci odvolávané plné moci. Informace by tedy měla obsahovat co možná nejvíce informací o předložené plné moci – kdo, koho, v jakém rozsahu a kdy zmocnil a rovněž musí obsahovat datum, kdy se zmocněnec o skončení smluvního zastoupení dozvěděl. Pravidla pro identifikaci zmocněnce a zmocnitele jsou totožná s pravidly pro identifikaci při udělování plné moci. Pokud je udělení plné moci stvrzeno úředně ověřeným podpisem, doporučuje se, aby i informace o odvolání plné moci být tímto způsobem podepsána, tj. podpis by měl být úředně ověřen.

Ne v každém případě je však nutné plnou moc odvolávat, neboť předložením pozdější (novější) plné moci se dřívější (starší) ve stejném rozsahu ruší, resp. je jí v tomtéž rozsahu nahrazena.

4. **Jednání právnické osoby prostřednictvím svého zaměstnance – tzv. pověření**

Pokud se právnická osoba rozhodne jednat sama, **činí jejím jménem úkony ten, kdo je k tomu oprávněn v řízení před soudem**, tj.

- a) člen statutárního orgánu; tvoří-li statutární orgán více osob, jedná za právnickou osobu předseda statutárního orgánu, popřípadě jeho člen, který tím byl pověřen; je-li předsedou nebo pověřeným členem právnická osoba, jedná vždy fyzická osoba, která je k tomu touto právnickou osobou zmocněna nebo jinak oprávněna, nebo
- b) její zaměstnanec (člen), který tím byl statutárním orgánem pověřen, nebo
- c) vedoucí jejího odštěpného závodu, jde-li o věci týkající se tohoto závodu, nebo její prokurista, může-li

podle udělené prokury jednat samostatně.
d) jiná osoba, kterou stanoví zvláštní zákon.

Z toho vyplývá, že úkony jménem právnické osoby může činit, a také se tak v praxi často stává, právnická osoba prostřednictvím některého ze svých zaměstnanců. Ten musí svoje oprávnění prokázat **pověřením**. **V takovém případě musí být z pověření jasné, že jde o vlastní úkon právnické osoby, který činí její zaměstnanec, a že se nejedná o smluvní zastoupení (nejde o plnou moc).** **V takových případech doporučujeme v pověření výslovně uvádět, že jde o zaměstnance společnosti (zmocnitele).** Společnost i pověřovaný zaměstnanec by měli být **jasně identifikováni (společnost pomocí stejných údajů jako zmocnitel, pověřený pracovník jménem, příjmením a funkcí, kterou vykonává, případně datem narození a trvalým bydlištěm).**

Každý, kdo činí úkony, musí prokázat své oprávnění jednat (§ 30 odst. 5 správního řádu).

V téže věci může za právnickou osobou současně činit úkony jen jedna osoba. V pověření je možné uvést více osob, ale musí být jasné stanoveno, kdy která osoba jedná. Nemohou být pověřeny jednat současně.

Jasně rozlišení pověření od plné moci má význam pro doručování písemností. V případě, že by šlo o smluvní zastoupení (plnou moc), SÚKL je povinen doručovat na adresu zmocněnce. V případě jednání prostřednictvím pověřeného zaměstnance právnické osoby, SÚKL je povinen doručovat na adresu právnické osoby, resp. do datové schránky právnické osoby u českých subjektů.

Proto prosíme při předkládání o jasné rozlišení plné moci a pověření. Pověření od plné moci najisto odlišíte tím, že v pověření uvedete, že fyzická osoba, která jedná za zmocnitele, je zaměstnancem zmocnitele.

5. Plná moc a pověření v případě písemného ujednání dle ustanovení § 39a odst. 2 písm. b) (dohoda o nejvyšší ceně výrobce – DNC) a dle ustanovení § 39c odst. 2 písm. d) (dohoda o úhradě – DoÚ) zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů

Pokud jsou předkládány plné moce či pověření k uzavírání DNC/DoÚ, upozorňuje SÚKL na skutečnost, že tyto plné moce a pověření nepodléhají režimu správního řádu, ale spadají do oblasti občanskoprávní a proto je nutné tyto plné moce a pověření také takto koncipovat. Obecně lze pro identifikaci zmocnitele a zmocněnce využít výše uvedené, avšak co do rozsahu zástupčího oprávnění je nutno tento rozsah formulovat v občanskoprávní rovině, nejlépe s uvedením konkrétního občanskoprávního úkonu (uzavření písemného ujednání). Pro uzavření DNC/DoÚ tak nelze např. akceptovat generální plnou moc předloženou dle ustanovení § 33 odst. 2 písm. c) správního řádu apod.

6. Klinické hodnocení humánních léčivých přípravků a zmocněnec zadavatele

Ustanovení § 51 odst. 2 písm. d) zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech), ve znění pozdějších předpisů, stanoví, že zadavatelem může být jen taková osoba, která má bydliště nebo je usazena v některém z členských států, popřípadě osoba, která ustanovila oprávněného zástupce splňujícího tuto podmínku.

Tento oprávněný zástupce se prokazuje plnou mocí. Pro takovou plnou moc platí stejná pravidla, jak je uvedeno výše. Problematika zastupování v oblasti klinického hodnocení je podrobně uvedena v pokynu SÚKL KLH 20 verze 5, v příloze 3 a 4.

Státní ústav pro kontrolu léčiv, 3.4.2017